

## d ů v o d e c h :

Zmatečnost spatřují dovolací rekurenti neprávem v tom, že o úpravě pachtovného bylo jednáno a rozhodnuto v řízení nesporném. Pro úpravu pachtovného podle vládního nařízení č. 164/33 je v tomto nařízení (§ 12) nesporné řízení výslovně stanoveno. Tvrzení, že nařízení není platné, ježto vybočuje z rámce zmocňovacího zákona ze dne 9. června 1933, č. 95 sb. z. a n., na základě něhož bylo vydáno, není opodstatněno. I nařízení č. 164/33 o úpravě pachtovného je opatřením, které s úpravou cen a výrobních, pokud se týče odbytových poměrů v zemědělství souvisí a na ni může mít vliv. Proto nařízení z rámce zmocňovacího zákona nevystupuje. Tvrzení, že nařízením č. 164/33 je omezoвано vlastnictví a k tomu že vládní nařízení nestačí (§ 109 (1) ústavní listiny), není opodstatněno, neboť úprava pachtovného podle nařízení není omezením vlastnictví míněným v ústavní listině. Upírají tudíž dovolací rekurenti platnost vládnímu nařízení č. 164/33 neprávem a zmatečnosti tu není.

## Čís. 13235.

I když nebylo zaměstnavateli uděleno povolení k práci přes osmi-hodinovou pracovní dobu (zákon ze dne 19. prosince 1918, č. 91 sb. z. a n.), může se zaměstnanec domáhati na zaměstnavateli odměny za práci přes čas z důvodu bezdůvodného obohacení zaměstnavatele.

Okolnost, že zaměstnanec po celou dobu, co byl zaměstnán, nepožadoval odměnu za nepovolené práce přes čas a zvláště ji neúčtoval v měsíčních výkazech, neopodstatňuje ještě o sobě závěr, že se zaměstnanec chtěl úplaty za mimořádné úkony vážně a svobodně zříci, šlo-li o zaměstnance hospodářsky na zaměstnavateli závislého, jenž se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, tím spíše, kladl-li zaměstnavatel velkou váhu na brzké ukončení prací zaměstnanci svěřených a pobízel-li ustavičně k jejich urychlení.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, Rv I 991/32.)

Žalobce byl zaměstnán v technické kanceláři žalovaných a byl pověřen v letech 1926 a 1927 technickými pracemi pozemkové reformy na Slovensku. Po skončení služebního poměru domáhal se žalobce na žalované zaplacení za práci přes čas. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

## d ů v o d ů :

Jest souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že odměnu za práci přes čas v souzeném případě nelze opírat o zákon sb. č. 91/1918, jelikož zákon ten zaručuje v §§ 6 (3) a 7 »zvláštní odměnu« jen za dovolené hodiny přes čas (sb. n. s. č. 10504, 10226, 8818, 8717) a mezi stra-

nami není o tom sporu, že ke konání práce přes čas v tomto případě nebylo uděleno povolení příslušného úřadu podle § 6 uvedeného zákona. Avšak žalobce přednesl, že vykonal pro žalovanou stranu jako svou zaměstnavatelku uložené mu práce přes čas, za něž neobdržel zaplacení, a proto se domáhal na ní, by mu za ně zaplatila. Tento jeho přednes postačí jako žalobní důvod k opodstatnění žalobního nároku i s hlediska bezdůvodného obohacení zaměstnavatelů, i pro poškození zaměstnancovo, a bylo na žalobci, by prokázal, že se mu nedostalo od zaměstnavatelů za vykonané práce přes čas náležité odměny a že na jeho úkor byli zaměstnavatelé (žalovaní) bezdůvodně obohaceni (sb. n. s. čís. 12159). Nižší soudy zjistily, že žalovaní pověřili žalobce v letech 1926 a 1927 technickými pracemi pozemkové reformy na Slovensku, že práce byla velmi obtížná, že ji žalobce v normálních pracovních hodinách nemohl zdolat a že konal 870 hodin přes čas, konečně že se mu za tyto hodiny nedostalo odměny. Námitku žalovaných, že nedali žalobci příkaz, by pracoval mimo obvyklé hodiny a že tuto práci konal z vlastního popudu bez vědomí a proti jejich vůli, vyřídily nižší soudy zjištěním, že žalovaným poměry na Slovensku byly známy, že však žalobce přes to opětne pobízeli k zaslání odhadních operátů a plánů; je tedy opodstatněn závěr odvolacího soudu, že tím souhlasili s nadměrnou prací žalobcovou, to tím spíše, že jako odborníci museli posouditi, že žalobce v normálním pracovním čase nemůže býti s prací hotov. Jest na biledni, že žalovaní pracemi, které žalobce pro ně konal mimo normální hodiny, byli obohaceni, ježto jinak by byli musili zaměstnávat více pracovníků nebo vyřizovati zakázky za dobu mnohem delší, takže by pak musili buď platiti více zaměstnancům nebo po delší čas pracovní honorář. Tomu-li tak, jest nárok žalobcův oprávněn z důvodu bezdůvodného obohacení podle § 1431 obč. zák. a nelze hleděti k odlišným zvykům nebo zvyklostem, o nichž se zmínili znalci (§ 10 obč. zák.). Nelze tedy vytýkati odvolacímu soudu, že se v rozsudku neobíral předpoklady zvyklostí znalci uvedenými. Zbývá ještě otázka, zda se žalobce vzdal odměny za práci přes čas. Odvolací soud zjistil, že žalobce po celou dobu, co byl zaměstnán, odměnu za práce přes čas nepožadoval a ji neúčtoval v měsíčních výkazech, ač v tomto oboru je obvyklé, že hodiny přes čas se zaúčtují hned s hodinami normálními. Avšak tato skutečnost o sobě neopodstatňuje ještě závěr, že se žalobce úplaty za tyto mimořádné úkoly chtěl v á ž n ě a s v o b o d n ě zříci (§§ 863 a 869 obč. zák.), ano šlo o zaměstnance hospodářsky na žalovaných závislého, jenž se mohl důvodně obávati, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a při neblahých poměrech na pracovním trhu vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, to tím spíše, že podle zjištění nižších soudů žalovaní kladli velikou váhu na brzké ukončení práce žalobci svěřené a její urychlení ustavičně pobízeli u žalobce. Neběží tu o konkludentní činy toho rázu, jak § 863 obč. zák. předpokládá, by totiž podle v š e c h o k o l n o s t í nebylo tu důvodné příčiny, by se o určité vůli strany pochybovalo. Takové pochybnosti nejsou tu však úplně vyloučeny, hledíc k tomu, co svrchu dovedeno.